

ÇÖZÜMLER

1. Parçada, bir yazarın uzun süre emek vererek oluştuğu ve tek örneği bulunan yapıtlarını yakarak yok etmesinden söz edilmektedir. "Hayal gücünün intiharı" sözü de yazarın hayal gücüyle meydana getirdiği ürünleri kendi eliyle ortadan kaldırmasını anlatmaktadır. Bu nedenle sözün karşılığı "Ürettiklerinin varlığına son verme"dir. Parçada yazarın eserlerini beğenmediği, yeniliklere kapalı olduğu, verimli çalışmadığı veya öznellikten kaçındığı yönünde herhangi bir bilgi bulunmadığından diğer seçeneklere ulaşılamaz.

Cevap: A

2. Parçada konuşan kişi, yolculuk sırasında farklı yerler ve yaşamlar gördükçe kendisinin daha fazla farkına vardığını, böylece kendi iç dünyasına yöneldiğini belirtmektedir. Bu nedenle "kendi içinde yolculuklara çıkmak" sözü; kişinin kendisini anlaması, bilinmeyen yönlerini keşfetmesi ve iç dünyasını tanıması anlamında kullanılmıştır. Diğer seçeneklerdeki geçmişini unutma, yaşam koşullarını değiştirme, bulunduğu ortamdan uzaklaşma ve hırslardan kurtulma düşünceleri parçada anlatılmamıştır.

Cevap: D

3. Bir sözün yerine başka içindeki karşılığı getirildiğinde cümlelerin anlamının değişmemesi için iki sözün aynı ya da yakın anlam taşıması gerekir. "Elbette–hiç kuşkusuz", "kabul edilebilecek–varsayılabilir", "maharet–ustalık" ve "yer–bölge" sözleri kullanıldıkları bağlamda birbirini karşılamaktadır. Ancak "çok yönlü", bir konuya farklı açılardan bakabilmeyi; "seçici" ise seçenekler arasından ayırarak tercih yapmayı ifade eder. Bu iki söz aynı anlamı taşımadığından değişiklik V numaralı sözde anlamı bozar.

Cevap: E

4. I. cümlede rehberlik kitaplarının gezip görme anlayışını değiştirmesi **yenilik**, III. cümlede bilgilerin değişik bir anlayışla birleştirilmesi **farklılık**, IV. cümlede zamanın etkin ve ekonomik kullanılmasının sağlanması **verimlilik**, V. cümlede içeriğin belirli aralıklarla yenilenmesi ise **güncellik** kavramıyla ilişkilidir. II. cümlede alışılmış gezi önerilerine yer verilmediği belirtilerek kitapların diğerlerinden ayrılan yönü vurgulanmıştır; herhangi bir **benzerlikten** söz edilmemiştir. Bu nedenle araç içindeki kavramla uyuşmayan cümle II'dir.

Cevap: B

5. I. cümlede edebiyat, geceden gündüze veya gündüzden geceye geçilirken yaşanan büyümlü dönüşüm anının eseri olarak tanımlanmıştır. II. cümlede de edebiyatın karanlıkla aydınlığın buluştuğu anı belirleyip yansıttığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla her iki cümlede de edebiyatın **gece ile gündüzün, başka bir ifadeyle karanlık ile aydınlığın birleştiği geçiş anını yakaladığı** anlatılmıştır. Diğer cümlelerde ise duygu ve bekleyiş, sözün ve kalemin arayışı, bu arayışın edebiyatın kaynağı olması gibi farklı düşünceler dile getirilmiştir. Anlamca birbirine yakın cümleler I ve II'dir.

Cevap: A

6. III. cümlede Kafka'nın "bir ayağının hep çemberin dışında olduğu" söylenerek onun toplumun ve mevcut düzenin dışında kaldığı mecazlı bir anlatımla ifade edilmiştir. IV. cümlede yer alan "Sistemle barışamadı bir türlü, ona ayak uyduramadı." sözü ise bu mecazlı ifadenin ne anlama geldiğini açıklamaktadır. Böylece IV. cümle, kendisinden önceki III. cümlelerin açıklaması durumundadır. Diğer cümleler arasında bu nitelikte bir açıklama ilişkisi bulunmamaktadır.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

7. III. cümlede öykülerdeki zaman atlamalarının yadırgatıcı olmadığı, aksine öyküye yeni boyutlar kazandırdığı belirtilmiştir. Öykünün bir özelliğinin başarılı bulunması, bu cümlede **beğenme** anlamı bulunduğunu gösterir. II. cümlede genel bir değerlendirme yapılmış; IV. cümlede öyküyü sıradanlaştıran bir yön eleştirilmiş, V ve VI. cümlelerde ise öykünün nasıl geliştirilebileceğine ilişkin öneriler sunulmuştur. Bu nedenle beğenmenin dile getirildiği cümle III'tür.

Cevap: B

8. III. cümlede Hızmalı Köprü'nün künkleri "**görmekli**", su terazisi ise "**ilginç**" olarak nitelendirilmiştir. Bu ifadeler kişiden kişiye değişebilecek değerlendirmeler içerdiği için cümleye öznellik katmaktadır. Ayrıca yapının iki amaçla kullanılmış olabileceği kesin bir bilgi olarak değil, kişisel bir çıkarım şeklinde sunulmuştur. Diğer cümlelerde köprülerin işlevi, Hızmalı Köprü'nün konumu ve mimari özellikleri gibi doğrulanabilir bilgilere yer verilmiştir. Bu nedenle kişisel düşünce içeren cümle III'tür.

Cevap: C

9. Üslup, bir sanatçının duygu ve düşüncelerini anlatırken kullandığı kendine özgü dil ve anlatım biçimidir. II numaralı "**Kendine özgü bir dil ve söz varlığının yaratıcısı**" sözü, sanatçının düşüncelerini nasıl anlattığına ve dili kullanma biçimine işaret ettiği için üslupla ilgilidir. Diğer numaralı sözler ise yenilikçi eser oluşturmanın zorluğu, araştırma ve okuma gerekliliği, yaşananlardan ders çıkarma ve belirli bir alanın etkisinde kalma gibi içerikle ilgili düşünceleri belirtmektedir.

Cevap: B

10. I. cümlede kişinin uzun süredir okumak istediği kitaba kavuşunca sevindiği ve onu büyük bir merakla okumaya başladığı anlatılmıştır; ancak kitabı **hangi amaçla okuduğu** açıklanmamıştır. Dolayısıyla A seçeneğindeki değerlendirme yanlıştır. II. cümlede kitabın bir aşk öyküsü olduğunun sanılması fakat gerçekte öyle olmadığına anlaşılmaması bir **yanılgı**, III. cümlede kitabın neler anlattığının belirtilmesi **içeriği**, IV. cümlede konunun "A'dan Z'ye" ele alınması **eksiksizliği**, V. cümlede yazarın gezilerinden ve gözlemlerinden yararlanması ise kitabın oluşturulmasında kullanılan **yöntemi** göstermektedir.

Cevap: A

11. II. cümlede etkileyici bir yapının sahip olması gereken özellikler sıralanmamış; okunan bir kitabın okuyucu etkilememesinin birçok nedeni olabileceği belirtilmiştir. Bu nedenle B seçeneğindeki değerlendirme yanlıştır. I. cümlede insanın ana diliyle düşündüğü ve kendini en iyi ana diliyle ifade ettiği yönünde bir **görüş** ileri sürülmüş, III. cümlede II. cümlede sözü edilen durumun en önemli nedeni **dile** bağlanmış, IV. cümlede "sarmalı" sözcüğüyle bir **gereklilik** belirtilmiş, V. cümlede ise yazarın eserlerini oluştururken öz Türkçe sözcükler kullanma ve açık, kolay bir anlatımı benimseme **yöntemi** açıklanmıştır.

Cevap: B

12. I. cümledeki "ilk önce" ve "sonra", III. cümledeki "o anda", IV. cümledeki "herkes gidip el ayak çekilince" V. cümledeki "ardından" sözleri cümlelere zaman anlamı katmaktadır. II. cümlede yer alan "Işıklar söner, kapılar kilitlenir." ifadesinde ise eylemlerin gerçekleştiği zamanı bildiren herhangi bir söz kullanılmamıştır. Bu nedenle cümleye zaman anlamı katan bir sözün bulunmadığı cümle II'dir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

13. Cümlelerde eylemden etkilenen varlığı bulmak için yükleme “neyi?” sorusu yöneltilir. “Bereketli ovaları”, “yemyeşil ormanları” ve “masmavi gökyüzünü” sözleri birer **sıfat tamlamasıdır**. “Doğanın dengesini” sözü ise tamlayan ve tamlanan eki aldığı için **belirtili isim tamlamasıdır**. “Denizleri çöplük gibi kullandık.” cümlesinde eylemden etkilenen “denizleri” sözcüğü tek başına kullanılmış bir isimdir; isim veya sıfat tamlaması değildir.

Cevap: E

14. Bir cümlelerin fiil cümlesi olabilmesi için yüklemnin çekimli bir fiil olması gerekir. I. cümlelerin yüklemi “taşıyordu”, III. cümlelerin yüklemi “karar verdik”, IV. cümlelerin yüklemi “ilettik”, V. cümlelerin yüklemi ise “destekledi” sözcüğüdür ve bunların tamamı çekimli fiildir. II. cümlelerin yüklemi olan “harikaydı” sözcüğü ise “harika” isminin ek fiilin görülen geçmiş zamanıyla çekimlenmesiyle oluşmuştur. Bu nedenle II. cümle bir **isim cümlesidir**.

Cevap: B

15. “Gönül kimi severse güzel odur.” cümlesindeki “kimi” sözü, karşılığında bir yanıt beklenen soru anlamıyla kullanılmamış; “gönülün sevdiği herhangi bir kişi” anlamını vererek belirsizlik bildirmiştir. Bu nedenle ayraç içindeki açıklama altı çizili sözün cümledeki anlamıyla uyumamaktadır. “Kimsenin” sözü kim olduğu bilinmeyen kişileri, “kim” sözü hangi kişiyi, “kim bilir” sözü olabilirliği, “kimse” sözü ise olumsuz cümlede herhangi bir kişiyi belirtmektedir.

Cevap: A

16. II numaralı “Ankara-Eskişehir Yolunun” sözünde yazım yanlışı vardır. “yol” kelimesi cümle içinde özel isim değil tür adı olarak kullanıldığı için küçük harfle yazılmalıydı. I numaralı “1960’lı” ifadesinde sayıya getirilen ek kesme işaretiyle doğru ayrılmış; “boz”, “buradaki” ve “üniversitenin” sözleri de yazım kurallarına uygun biçimde yazılmıştır.

Cevap: B

17. V numaralı virgül yanlış kullanılmıştır. “İçinde bulunduğumuz toplum nasıl davranmamızı istiyorsa biz de öyle davranıyoruz.” cümlesinde “-sa/-se” **şart ekini taşıyan yan cümle ile temel cümle arasına virgül konmaz**. Bu nedenle “istiyorsa” sözcüğünden sonraki virgül kaldırılmalıdır. I numaralı virgül eş görevli sözleri ayırmış; II ve III numaralı soru işaretleri soru anlamı taşıyan ifadelerin sonunda, IV numaralı nokta ise tamamlanmış cümlelerin sonunda doğru kullanılmıştır.

Cevap: E

18. D seçeneğinde “bile” ve “daha” sözcüklerinin birlikte kullanılması gereksiz sözcük kullanımına yol açmıştır. “Ölümünden yıllar sonra **bile** bir nebze olsun azalmayan şöhreti...” denildiğinde amaçlanan anlam eksiksiz sağlandığı için “daha” sözcüğü cümleden çıkarılmalıdır. Diğer seçeneklerde anlamı veya dil bilgisi kurallarını bozan bir kullanım bulunmamaktadır.

Cevap: D

19. Parçada okuma yazma becerisi kazanmakla okur kimliği kazanmak arasındaki fark açıklanmaktadır. I. cümlede bu iki kavram birbirinden ayrılmış, III. cümlede okuma yazma becerisinin ilkokulun ilk yılında kazanıldığı belirtilmiş; IV, V ve VI. cümlelerde ise okur kimliği kazanmanın sürekli okumaya ve sağlıklı bir ana dili öğrenimine bağlı olduğu anlatılmıştır. II. cümledeki **okumanın kişiliğin oluşmasındaki etkisi** düşüncesi, parçanın bu karşılaştırmaya dayalı anlatımıyla doğrudan bağlantılı değildir. Bu nedenle düşüncenin akışını bozan cümle II’dir.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

20. Parçada trenin önce dumanının görünmesi, ardından dönerek kasabaya yaklaşması ve istasyona kadar ilerlemesi **oluş sırasına göre** anlatılmıştır. Trenin sağa yatması, süzülmesi ve yavaşça ilerlemesi betimlenmiş; duman ve trenin hareketiyle **görme**, uğultu, müzik, mırıltı ve kayma sesiyle **işitme duyusuna** seslenen ayrıntılar kullanılmıştır. Ayrıca "yavaş yavaş" ifadesi bir **ikilemedir**. Parçada herhangi bir eylemin gerçekleşmesini başka bir duruma bağlayan **koşul anlamı** bulunmamaktadır. Bu nedenle söylenemeyecek özellik C seçeneğindedir.

Cevap: C

21. Parçada bazı çini ustalarının bildikleri karışım formüllerini çiraklarına öğretmeyerek sırlarını kendileriyle birlikte götürmeleri eleştirilmektedir. Ayrıca Sümerlere ait "Madem biliyorsun, öyleyse neden öğretmiyorsun?" sözüyle bilginin başkalarıyla paylaşılması gerektiği vurgulanmıştır. Boşluktan sonraki "Hele o bilginin başkasına ulaşmasının, saklayana hiçbir zararı yoksa..." cümlesi de bilgisini kendisine saklayan kişilere yönelik olumsuz yargıyı sürdürmektedir. Bu nedenle parçanın başına "**Bilgisini kendisine saklayanlardan hiç hoşlanmam.**" cümlesi getirilmelidir.

Cevap: E

22. Parçada bir kenti helikopterle kuş bakışı görmek, bir metni yalnızca okumaya; kentin sokaklarında ve caddelerinde dolaşmak ise metnin satır aralarına girerek onu ayrıntılı biçimde çözümlemeye benzetilmiştir. Kentin gerçek güzelliklerini anlayabilmek için sokaklarında dolaşmak gerektiği gibi, metni iyice anlayıp içselleştirebilmek için de satır aralarındaki anlamları keşfetmek gerekir. Bu nedenle benzetmede "**kentin sokaklarında dolaşmak**" ile "**metnin satır aralarına girmek**" arasında paralellik kurulmuştur.

Cevap: B

23. Parçada insanların uzayda yaşam gibi ciddi ve bilimsel bir konuda yeterli bilgiye veya deneyime sahip olmadan kesin yargılarda bulunmaları eleştirilmektedir. Bir teori hakkında "inanıyorum" ya da "inanmıyorum" denilebilmesi için kişinin o konuda uzman olması veya deneyim sahibi bulunması gerektiği özellikle vurgulanmıştır. Medyada toplumu bilgilendiren kişilerin de konu hakkında bilgi sahibi olması beklenmektedir. Dolayısıyla yakınılan durum, **insanların bilmedikleri konular hakkında fikir yürütmesidir**.

Cevap: A

24. Parçada romancının alt sınıfın ve sokağın dilini, duygularını içtenlikle yansıttığı; roman kişilerinin içinde bulundukları duygusal ve toplumsal durumları konuşmalarıyla ortaya koyduğu belirtilmiştir. Diyalogların doğal olması da yazarın anlatımının yaşamın gerçekliğine uygun olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla romancının **söyleminin gerçekçi bir nitelik taşıdığı** söylenebilir. Eleştirileri karşılama biçimi, belirli konularla sınırlı kalması, geleneksel tutumu veya farklı okur kesimlerine seslenmesi hakkında ise parçada bilgi verilmemiştir.

Cevap: C

25. Parçada usta anlatıcının çırağını evinde barındırması, ona destan anlatma sanatını öğretmesi; çırağın da ustasına ev ve tarım işlerinde yardım etmesi anlatılmaktadır. Uzun süren eğitimin ardından halk önünde başarılı olabilecek seviyeye gelen çırağa çeşitli hediyeler verilmekte ve onun bağımsız bir usta olduğu duyurulmaktadır. Bu bilgiler, **usta-çirak ilişkisinin nasıl bir süreç içerdiği** sorusunu açıkça cevaplamaktadır. Her çırağın ustalaşıp ustalaşmadığı, eğitim süresinin herkes için aynı olup olmadığı, çirak seçiminin koşulları ve tarafların hayata bakışları hakkında ise bilgi verilmemiştir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

26. Yazar, kısa öykünün zamanı az olan çağdaş insan için uygun ve kolay okunan bir tür olduğu yönündeki yaygın düşünceye katılmamaktadır. Ona göre roman, olay örgüsü ve kişiler tanındıktan sonra daha kolay okunurken kısa öykü; kısa olmasına rağmen yoğun, dikkatli ve şiir okur gibi çaba gerektiren bir okumayı zorunlu kılar. Bu nedenle kısa öykünün kolay, romanın ise daha zor okunduğuna ilişkin yaygın düşüncenin gerçeği yansıtmadığı savunulmaktadır. Yazarın görüşüyle örtüşen yargı, “**Kısa öykü ve romanla ilgili yaygın kanı gerçeklerle bağdaşmaz.**” ifadesidir.

Cevap: D

27. Parçada Cumhuriyet’in kuruluş yıllarında yazılan öykü ve romanların toplumsal ve bireysel yaşamdan, kişilerin sorunlarından ve gerçekçi gözlemlerden beslendiği belirtilmiştir. Bu durum, eserlerin yaşanan gerçeklerle ilişkili olduğunu gösterir. Türkçeyi özleştirme çalışmalarının yazarlara yalın bir anlatım kazandırdığı, Cumhuriyet Dönemi’ndeki ulusçuluk ve toplumculuk gibi gelişmelerin eserlere yansıdığı da ifade edilmiştir. Ayrıca öyküleme, betimleme ve ruhsal çözümleme gibi farklı anlatım yolları kullanılmıştır. Ancak toplumsal yaşamın anlatılması, mutlaka **toplumsal çatışmalara** yer verildiği anlamına gelmez; parçada böyle bir bilgi bulunmamaktadır.

Cevap: A

28. Parçada Kabak Koyu’nun endemik çeşitliliği, yabanıl yaşamı ve eşsiz koyu nedeniyle sit alanı ilan edilmesi, **koruma altına alınma nedenlerini** göstermektedir. Dağlarla çevrili kanyon biçimindeki vadisi ve çakıllı kumsalı, **coğrafi özelliklerini**; kamp alanlarının bulunması ve tatil köyü projesinden söz edilmesi, **tatil yeri olma özelliğini** ortaya koymaktadır. Doğayla baş başa kalmak isteyenlerin gözde mekânı olduğu belirtilerek **kimlerin ilgisini çektiği** de açıklanmıştır. Ancak koyun bölgenin ekonomik yaşamına sağladığı katkı hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap: E

29. Parçada roman ve öykü gibi hikâyeye dayanan metinlerin okurda merak ve coşku uyandırdığı için daha kolay ve istekle okunduğu; eleştiri ve denemenin ise düşünce üretmeyi, soyut kavramlarla düşünemeyi ve araştırmayı gerektirdiğinden daha az tercih edildiği belirtilmiştir. Buradan düşünce dünyasını geliştiren metinlerin az okunduğuna, farklı türlerin farklı okuma biçimleri gerektirdiğine, öğretici metinlerin soyut bir dünya sunduğuna ve öyküleyici metinlerin daha kolay okunduğuna ulaşılabılır. Ancak **kavram dünyası gelişmiş okurların öyküleyici metinleri tercih ettiği** yönünde bir bilgi yoktur; tersine bu okur niteliğinin eleştiri ve deneme için gerekli olduğu vurgulanmaktadır.

Cevap: B

30. Konuşan kişinin “verici” ve güzellikleri paylaşmada cömert olması, çıkar gözetmeden başkalarına yardım ettiğini; ileriye bakması ve geleceğe yönelik tasarılarının bulunması, geçmişe bağlı kalmadığını göstermektedir. İçten ve şeffaf olduğunu belirtmesi, yapmacık davranışlardan uzak durduğunu; düşüncüklerini dolaysız ve açık biçimde söylemesi ise gizli saklı bir düşüncesinin olmadığını ortaya koyar. Ancak **herkesle kolay iletişim kurabildiğine** ilişkin herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

$$31. \frac{-3+6-7}{-12} = \frac{3-7}{-12} = \frac{-4}{-12} = \frac{1}{3}$$

Cevap: C

$$32. \frac{(10^4 - 2) \cdot (10^4 + 2)}{10002}$$

$$\frac{(10000 - 2) \cdot (10000 + 2)}{10002}$$

$$\frac{9998 \cdot 10002}{10002} = 9998$$

Cevap: D

$$33. \sqrt{100} \text{ ile genişletelim.}$$

$$\frac{\sqrt{128}}{\sqrt{32} - \sqrt{8}} = \frac{8\sqrt{2}}{4\sqrt{2} - 2\sqrt{2}}$$

$$= \frac{8\sqrt{2}}{2\sqrt{2}} = 4$$

Cevap: D

$$34. \sqrt[3]{2} \sqrt[2]{a^{2 \cdot 2} \cdot a} = 32$$

$$\sqrt[6]{a^5} = 2^5$$

$$\frac{5}{6} = 2^5$$

$$\Rightarrow a = 2^{\frac{5 \cdot 6}{5}} = 2^6$$

$$= 64$$

Cevap: C

$$35. (3^3)^{3a} = (3^4)^{2b}$$

$$3^{9a} = 3^{8b}$$

$$\Rightarrow 9a = 8b$$

$$\begin{array}{cc} 8 & 9 \\ 8 & 9 \end{array}$$

$$8 + 9 = 17$$

Cevap: E

$$36. 2a - 2b = \frac{1}{\frac{3}{(4)}} - \frac{1}{12} = \frac{3}{12}$$

$$2(a - b) = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow a - b = \frac{1}{8} \text{ olur.}$$

Cevap: A

$$37. \boxed{a = -} \quad \frac{-}{b} = -$$

$$\Rightarrow \boxed{b = +}$$

$$\frac{c}{b} = 0 \Rightarrow \boxed{c = 0}$$

$$a + c = (-) + 0 = - < 0 \text{ olur.}$$

Cevap: D

$$38. \frac{1}{x-1} + \frac{1}{x^2-1} = \frac{4}{3}$$

$$\frac{x+1+1}{x^2-1} = \frac{4}{3}$$

$$\frac{x+2}{x^2-1} = \frac{4}{3}$$

$$4x^2 - 4 = 3x + 6$$

$$4x^2 - 3x - 10 = 0$$

$$4x \quad + 5$$

$$x \quad - 2$$

$$(4x + 5) \cdot \frac{(x-2)}{=0} = 0$$

$$x = 2$$

Cevap: B

$$39. \frac{\begin{array}{c} 3-9x-3-x \\ 1-3x \end{array}}{\begin{array}{c} 3x+9+1-3x \\ 1-3x \end{array}} = \frac{-10x}{10} = -x$$

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

$$40. \quad \underbrace{2x-1}_{<0} - \underbrace{1-x}_{>0} + \underbrace{-2x}_{>0}$$

$$-2x + 1 - 1 + x - 2x = -3x$$

Cevap: D

$$41. \quad \frac{8}{x+1} + \frac{4}{x+1} = -1 + 3$$

$$\frac{12}{x+1} = 2$$

$$\Rightarrow x + 1 = 6$$

$$x = 5$$

Cevap: A

$$42. \quad \begin{array}{l} \nearrow 3\text{'ün katı} \\ 7a7b \\ \searrow 5\text{'in katı} \end{array}$$

$$b = 5 \text{ için } \begin{array}{c} 7a75 \\ \downarrow \end{array}$$

$$19 + \underset{8}{a} = 3k$$

$$5 + 8 = 13 \text{ olur.}$$

Cevap: C

$$43. \quad \text{Sayılar } x \text{ ve } y \text{ olsun.}$$

$$x + y = 10$$

$$x \cdot y = 24$$

$$x = 4, \quad y = 6 \text{ alalım.}$$

$$4^2 + 6^2 = 16 + 36 = 52 \text{ olur.}$$

Cevap: D

$$44. \quad \begin{array}{r|l} 84 & 2 \\ 42 & 2 \\ 21 & 3 \\ 7 & 9 \end{array}$$

$$\text{EBOB} = 12$$

$$\text{Kare Sayısı} = \frac{84 \cdot 108}{12 \cdot 12} = 7 \cdot 9 = 63$$

Cevap: C

$$45. \quad \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{15}$$

$$x < y \Rightarrow \frac{1}{x} > \frac{1}{y}$$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} > \frac{1}{y} + \frac{1}{y}$$

$$\frac{1}{15} > \frac{2}{y}$$

$$\Rightarrow y > 30$$

$$y = 40 \text{ olabilir.}$$

Cevap: E

$$46. \quad x \text{ sınav olsun.}$$

$$\text{İlk } x - 1 \text{ sınavın toplamı } T \text{ olsun.}$$

$$\frac{T + 96}{x} = 80$$

$$\frac{T + 44}{x} = 67$$

$$= \frac{52}{x} = 13$$

$$\Rightarrow x = 4 \text{ olur.}$$

Cevap: B

$$47. \quad 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 = 120$$

$$\text{Farklı şekilde boyar.}$$

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

48. Gidiş süresi t

$$\text{Dönüş süresi } \frac{21}{2} - t$$

$$\text{Yol} = 100 \cdot t = 110 \cdot \left(\frac{21}{2} - t \right)$$

$$\Rightarrow 10t = \frac{231}{2} - 11t$$

$$21t = \frac{231}{2} \Rightarrow t = \frac{11}{2}$$

$$\text{Yol} = 100 \cdot \frac{11}{2} = 550 \text{ km}$$

Cevap: A

$$\begin{array}{c|c|c|c} \text{Anne} & \text{Ç}_1 & \text{Ç}_2 & \text{Ç}_3 \\ \hline 45 & x & x+4 & x+8 \end{array}$$

$$x + x + 4 + x + 8 = 45$$

$$3x = 33$$

$$x = 11$$

$$45 - 19 = 26$$

Cevap: B

50. Mal = 100 olsun.

$$40 \cdot \frac{120}{100} + 20 \cdot \frac{85}{100} + 40 \cdot \frac{100+x}{100} = 100 \cdot \frac{115}{100}$$

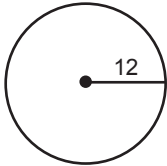
$$\underbrace{48+17}_{65} + \frac{2}{5} (100+x) = 115$$

$$\frac{2}{5} \cdot (100+x) = 50$$

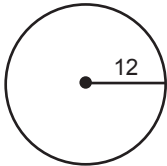
$$100+x = 125$$

$$x = 25$$

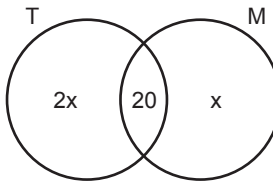
Cevap: C

51. $\frac{4}{2} = 2 \rightarrow \text{Eğim}$
 $24 - 2x = f(x)$
 $y = -2x + 24$

Cevap: D

52. $\frac{4}{2} = 2 \rightarrow \text{Eğim}$
 $24 - 2x = f(x)$
 $-2x + 24 = 8$
 $-2x = -16$
 $x = 8$

Cevap: A

53.

$$3x + 20 = ?$$

$$x = 1 \text{ için } 23 \text{ olabilir.}$$

$$x = 5 \text{ için } 35 \text{ olabilir.}$$

$$x = 6 \text{ için } 38 \text{ olabilir.}$$

$$x = 7 \text{ için } 41 \text{ olabilir.}$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

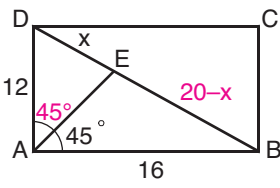
54. $\frac{1. \text{ yapılan iş}}{\text{Diğerlerinin çarpımı}} = \frac{2. \text{ yapılan iş}}{\text{Diğerlerinin çarpımı}}$

$$\frac{12 \cdot 40}{4 \cdot 5} = \frac{x}{6 \cdot 10}$$

$$\Rightarrow 24 = \frac{x}{60}$$

$$x = 1440 \text{ m}^2$$

Cevap: A

55.

$$\sqrt{12^2 + 16^2} = |DB|$$

$$\Rightarrow |DB| = 20 \text{ cm}$$

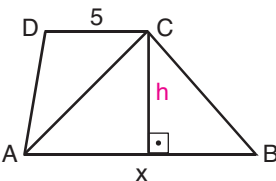
$$\frac{12^3}{x} = \frac{16^4}{20-x} \text{ (İç açıortay teo.)}$$

$$60 - 3x = 4x$$

$$\Rightarrow 7x = 60$$

$$x = \frac{60}{7}$$

Cevap: E

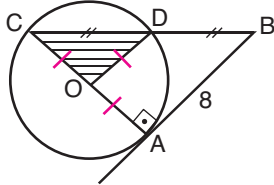
56.

$$\frac{5 \cdot h}{2} = 10 \Rightarrow h = 4 \text{ cm}$$

$$\frac{x \cdot h}{2} = \frac{x \cdot 4}{2} = 18$$

$$\Rightarrow x = 9 \text{ cm olur.}$$

Cevap: D

57.

$$\frac{1}{2} = \frac{|OD|}{8} \Rightarrow |OD| = 4 \text{ cm}$$

$$A(\widehat{ODC}) = \frac{4 \cdot 4}{2} = 8 \text{ cm}^2$$

Cevap: B

58. $x \cdot \frac{12\emptyset}{10\emptyset} = 60000$

$$x = \frac{60000 \cdot 10}{12} = 50000 \Rightarrow 500\emptyset\emptyset \cdot \frac{18}{1\emptyset\emptyset} = 9000$$

Cevap: D

59. $2009 \rightarrow 600\emptyset\emptyset \cdot \frac{18}{1\emptyset\emptyset} = 10800$

$$2008 \rightarrow 500\emptyset\emptyset \cdot \frac{15}{1\emptyset\emptyset} = \underline{\quad 7500 \quad}$$

$$3300$$

Cevap: B

60. I) $500\emptyset\emptyset \cdot \frac{12}{1\emptyset\emptyset} = 600\emptyset\emptyset \cdot \frac{12}{1\emptyset\emptyset}$

$$= 6000 \neq 7200 \text{ (Y)}$$

II) $600\emptyset\emptyset \cdot \frac{25}{1\emptyset\emptyset} - 500\emptyset\emptyset \cdot \frac{30}{1\emptyset\emptyset}$

$$= 15000 - 15000 = 0 \text{ (Y)}$$

III) $60000 \cdot \frac{25}{100} - 50000 \cdot \frac{25}{100} = 2500 \text{ (D)}$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

1. Metinde Asya Hunlarının evlerini “topraktan”, Hazarların ise “ahşaptan” yaptığı bilgisi verilmiştir. Bu durum yaşadıkları coğrafyanın doğal kaynaklarının ve iklim şartlarının konut yapımında ve yaşam biçiminde belirleyici olduğunu gösterir (I). Ancak verilen metinde Türklerin göçebe yaşantısı veya Çin mimarisinin Türklere etkisiyle ilgili herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Verilen metindeki ifadelere bakılarak yalnızca I. öncüle ulaşılır.

Cevap: A

2. Büyük Selçuklu Devleti veziri Nizâm’ül-Mülk, bizzat devlet yönetiminde uzun yıllar söz sahibi olmuş bir devlet adamıdır (I). Nizâm’ül-Mülk’ün Siyasetname adlı eseri ideal devlet idaresi, hükümdarın nitelikleri ve devlet teşkilatının işleyişi hakkında değerli öneri ve bilgiler sunar (II). Ancak Türk-İslam tarihinde siyasetname türünün ilk örneği Nizâm’ül-Mülk’ün eseri değil, Yusuf Has Hacib’in yazdığı Kutadgu Bilig’dir. Bu nedenle III. öncül yanlıştır.

Cevap: D

3. Seçeneklerde verilen Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular ve Harzemşahlar denizden uzak iç bölgelerde kurulmuş kara devletleridir ve denizcilik faaliyetlerinde bulunmamışlardır. Anadolu(Türkiye) Selçuklu Devleti ise üç tarafı denizlerle çevrili Anadolu’da hüküm sürmüştür; Alanya ve Sinop gibi stratejik liman kentlerini fethederek buralarda tersaneler kurmuş, donanmaya büyük önem vermiştir.

Cevap: B

4. Osmanlı toplum yapısı yönetenler ve yönetilenler (Reaya) olmak üzere ikiye ayrılır. Yönetenler sınıfı kendi içinde askeri/ıdari bürokrasiyi oluşturan Seyfiye, adalet/eğitim sınıfı olan İlmiye, sivil bürokrasi ve diplomasiden sorumlu Kalemîye ve saray/yönetim unsurunun başında yer alan Hanedan üyelerinden oluşur. “Reaya” ise vergi ödeyen köylü, tüccar ve zanaatkarlardan oluşan halk yani “yönetilenler” sınıfıdır.

Cevap: C

5. Osmanlı Devleti’nde İbrahim Müteferrika ve Said Efendi tarafından ilk Türk/Müslüman matbaasının kurulması Lale Devri’nde (1727), yani XVIII. yüzyılda gerçekleşmiştir. XIX. yüzyılda ise II. Mahmut ve Tanzimat Dönemi ile birlikte Avrupa’ya öğrenci gönderilmiş, yabancı dil eğitime ağırlık verilmiş, Tercüme Odaları üzerinden eserler çevrilmiş ve eğitim/kütüphanecilik alanında yenilikler yapılmıştır.

Cevap: B

6. XVI. yüzyıl (1500-1599 arası) Osmanlı Devleti’nin Coğrafi Keşifler’in ekonomik sonuçlarıyla doğrudan karşılaştığı dönemdir. Keşifler sonucu Akdeniz ticaret yolları önem kaybetmiş ve Osmanlı gümrük gelirleri ciddi oranda azalmıştır. Milliyetçilik akımları (1789 Fransız İhtilali sonrası) ve Sanayi İnkılabı (XVIII. yüzyılın ikinci yarısı) ise XVI. yüzyılda değil, daha geç dönemlerde Osmanlı Devleti’ni olumsuz etkilemiştir.

Cevap: A

7. Osmanlı Devleti, Kırım Savaşı (1853-1856) sırasında ilk kez dış borç almış; zamanla alınan borçların faizlerini dahi ödeyemez hale gelince 1875 yılında Ramazan Kararnamesi ile maliyenin iflasını açıklamak durumunda kalmıştır. Bu gelişmenin üzerine alacaklı Batılı devletler, alacaklarını doğrudan tahsil edebilmek amacıyla 1881 yılında Muharrem Kararnamesi ile Düyun-ı Umumiye İdaresini (Genel Borçlar İdaresi) kurmuşlar ve Osmanlı Devleti’nin belirli vergi gelirlerine el koymuşlardır. İrad-ı Cedit hazinesi XVIII. yüzyılda III. Selim Dönemi’nde Nizam-ı Cedit ordusunun masraflarını karşılamak için kurulmuştur (A).Fransa’ya ilk kapitülasyonlar XVI. yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman Dönemi’nde verilmiştir (B).Celali İsyanları XVI ve XVII. yüzyıllarda Anadolu’da çıkmıştır (D). Avrupa’nın askerî ve teknolojik üstünlüğünden yararlanılmaya başlanması XVIII. yüzyıldaki Lale Devri ve I. Mahmud dönemlerine dayanır (E).

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

8. 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması ile yabancı tüccarların gümrük vergileri düşürülmüş (I), iç ticaretteki bürokratik engeller ve belgeler kaldırılmış (II) ve her türlü yabancı malın kısıtlamasız iç pazara girmesi sağlanmıştır (III). Bütün bu imtiyazlar yabancı tüccarların Osmanlı iç piyasasında yerli esnafa karşı büyük bir üstünlük kurarak pazara egemen olmalarına yol açmıştır.

Cevap: E

9. Osmanlı demokratikleşme hareketlerinin kronolojik sıralaması şu şekildedir:

- Tanzimat Fermanı: 1839
- Islahat Fermanı: 1856
- Kanunuesasi (I. Meşrutiyet'in ilanı): 1876

Buna göre doğru sıralama II, III, I şeklindedir.

Cevap: C

10. Amerika Birleşik Devletleri, Almanya'nın tarafsız Amerikan ticaret gemilerini ve yolcu gemilerini hedef alan "sınırsız denizaltı savaşı" politikasını yeniden başlatması üzerine, Başkan Woodrow Wilson'un çağrısıyla 6 Nisan 1917 tarihinde resmî olarak tarafsızlığını sonlandırmıştır. Almanya'nın izlediği bu siyaset, ABD'nin Müttefik (Anlaşma) Devletleri yanında savaşa girmesinin doğrudan nedeni olmuştur.

Cevap: D

11. Mustafa Kemal Paşa'nın 22 Haziran 1919'da yayımladığı Amasya Genelgesi'nde Anadolu'nun en güvenli yeri olan Sivas'ta ulusal bir kongrenin toplanacağı belirtilmiş ve her sancaktan halkın güvenliğini kazanmış üç delegenin seçilerek gizlice yola çıkarılması istenmiştir.

Cevap: B

12. Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri, Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Anadolu'da Yunan işgaline karşı halkı örgütlemek amacıyla 1919 yılında toplanan bölgesel ve mahalli kongrelerdir. Bu kongrelerin toplanmasında ve liderliğinde en büyük rolü Hüseyin Hacı Muhiddin Çarıkçı ile Mehmet Vehbi Bolak oynamıştır. Bu kongrelerde Batı Cephesi'ndeki Kuvayımiliye birliklerinin sevk, idare, malzeme ve cephane ihtiyaçlarının karşılanması ile ortak bir cephe oluşturulması hedeflenmiştir. Erzurum Kongresi ise daha çok tüm ülkenin bağımsızlığı ve ulusal iradeye dayalı siyasi kararlar üzerinde yoğunlaşmıştır.

Cevap: D

13. Kuvayımiliyeyi etken kılmak düşman işgalini önleyerek vatan bütünlüğünü korumayı hedefler (I). Azınlıklara siyasi ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıkların reddedilmesi, ülke içinde federatif devlet veya özerk yapılar gibi siyasi unsurların kurulmasını engelleyerek bölünmeyi önler (II). Millî Meclisin toplanması ise ulusal iradeyi tek çatı altında toplayarak vatanın bütünlüğü konusunda ortak kararlar alınmasını sağlar (III).

Dolayısıyla her üç karar da ülkenin bütünlüğünü destekler.

Cevap: E

14. Azınlık haklarında uluslararası eşitlik ve karşılıklılık (mütekabiliyet) esasına dayanılması devletin egemenlik haklarını korur (I). Kapitülasyonların tamamen kaldırılması ekonomik ve adli bağımsızlığın temel şartıdır (II). Hükümet merkezi olan başkentin ve Marmara'nın güvenliğinin sağlanması ise doğrudan toprak ve egemenlik bağımsızlığıyla ilgilidir (III).

Bu nedenle üç madde de bağımsız devlet anlayışını yansıtır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

15. Türkiye'nin güney (Suriye) sınırı, Sakarya Zaferi sonrasında Fransa ile imzalanan 1921 Ankara Antlaşması ile büyük ölçüde belirlenmişti. Lozan Konferansı'nda taraflar bu antlaşmayı esas almayı kabul ettikleri için Suriye sınırı konferansta tartışma konusu olmamıştır. Boğazlar, borçlar, kapitülasyonlar ve Musul meseleleri ise sert tartışmalara ve krizlere yol açmıştır.

Cevap: B

16. İzmir İktisat Kongresi'nde ulusal ekonomiyi kurmak adına yerli üretimin desteklenmesi, gümrük korumaları (D), madenlerin belirlenip işletilmesi (E), deniz ticaretinde kabotaj hakkı (A) ve işçilere sendika/sosyal haklar tanınması (B) ilke olarak kabul edilmiştir. Türkiye'de topraksız veya az topraklı köylüyü topraklandırma çalışmaları, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren tarımsal üretimi artırmak, köylünün refahını yükseltmek ve adil bir mülkiyet düzeni kurmak amacıyla gündeme gelmiştir. Bu amaçlarla Atatürk Dönemi'nde 1929 yılından itibaren topraksız halka toprak dağıtılması için ilk yasal girişimler başlamış, ancak dönemin ekonomik krizleri nedeniyle tam olarak uygulanamamıştır. Bu alandaki en kapsamlı yasal adım, 11 Haziran 1945 tarihinde kabul edilen Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu'dur.

Cevap: C

17. İnsanca yaşamak ve bunun koşullarını öğrenmek; bireyin kendi haklarının farkında olmasını (özgür birey olma) (I), dünyadaki gelişmeleri takip edip uyum sağlamasını (çağdaş gelişmeleri izleyebilme) (II) ve hak ile sorumluluk bilinciyle hareket etmesini (demokrasi bilinci) (III) kapsar. Bu nedenle her üç değer de Atatürk'ün sözünde vurgulanan niteliklerdendir.

Cevap: E

18. Ankara Antlaşması, Türkiye Cumhuriyeti, Birleşik Krallık (İngiltere) ve o dönem İngiltere mandası altında bulunan Irak arasında 5 Haziran 1926 tarihinde, Türkiye-Irak sınırını kesin olarak çizen tarihi bir anlaşmadır. Bu antlaşma ile Musul İngiliz mandasındaki Irak'a bırakılmış (I), bugünkü Türkiye-Irak sınırı kesinleşmiş (II) ve Musul petrol gelirlerinin %10'u 25 yıl süreyle Türkiye'ye devredilmiştir (III).

Cevap: E

19. İltizam usulüyle çalışan mültezimlerin köylüden keyfi ve fazla vergi toplamaları köylüyü mağdur etmekteydi (I). Vergi oranlarının yüksekliği de köylünün elinde birikim kalmamasına ve üretim şevkinin kırılmasına sebep oluyordu (II). Verginin nakit yerine ürün üzerinden alınması (III) ise sistemin doğal yöntemidir, tek başına maddi yıkıma veya verim düşüşüne yol açan olumsuz bir suistimal ya da baskı unsuru değildir. Dolayısıyla köylünün sıkıntı yaşamasına I ve II. öncüller neden olmuştur.

Cevap: C

20. 1926 Türk Medeni Kanunu toplumsal, hukuki ve ekonomik alanda kadın-erkek eşitliğini sağlamış; tek eşlilik (B), boşanma hakkı (C), resmî nikah (D) ve mirasta eşitlik (E) düzenlemelerini getirmiştir. Kadınlara siyasi haklar (seçme ve seçilme) Medeni Kanun ile değil; 1930 (belediye), 1933 (muhtarlık) ve 1934 (milletvekili) yıllarında yapılan anayasal/yasal değişikliklerle tanınmıştır.

Cevap: A

21. Eğitim ve öğretimin birleştirilmesine ilişkin kanun (Tevhid-i Tedrisat Kanunu) 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilerek ülkedeki tüm eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır. Medreselerin kapatılması 11 Mart 1924 tarihinde Tevhidi-i Tedrisat Kanunu'nun uygulanması sürecinde gerçekleşmiştir. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun, 2 Mart 1926 tarihinde çıkarılmış, eğitim sisteminin laikleşmesi ve modern müfredatın belirlenmesi esas alınmıştır. Müzik Öğretmen Okulu (Musiki Muallim Mektebi), 1924 yılında Ankara'da sanat ve müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Harf İnkılabı'nın ardından yeni Latin esaslı Türk harflerini okuma-yazma çağının dışındaki yetişkin halka öğretmek ve okur-yazar oranını hızla artırmak amacıyla 24 Kasım 1928'de "Millet Mektepleri" açılmıştır.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

22. Halkevleri (19 Şubat 1932) Atatürk İlkeleri ve Cumhuriyet inkılaplarını geniş halk kitlelerine benimsetmek, yetişkin eğitimini desteklemek ve kültürel kalkınmayı sağlamak amacıyla kurulmuştur. Eğitim Kursları (1936) köylerde okul ve öğretmen ihtiyacını hızlı bir şekilde karşılamak amacıyla askerliğini çavuş veya onbaşı olarak yapmış okur-yazar gençlerin kısa süreli bir eğitimden geçirilip köylere "eğitmen" olarak atanması projesidir. Bu kurslar sayesinde köylerdeki okuma-yazma seferberliği hız kazanmış, köylünün temel okuryazarlık ve genel kültür seviyesi yükseltilmiştir. Köy Enstitüleri, (17 Nisan 1940) köylüye modern tarım tekniklerini, marangozluğu, demirciliği, sağlık bilgilerini ve kültürel faaliyetleri (müzik, tiyatro, edebiyat) öğretmeyi hedeflemiştir. Amaç, köy insanını dönüştürerek hem bilgi seviyesini hem de doğrudan sosyo-ekonomik yaşam düzeyini yükseltmekti.

Cevap: E

23. Ulusal egemenliği, siyasi gücün millete ait olmasını ve halkın kendi kendini yönetmesini esas alan temel ilkelerden biri doğrudan "Cumhuriyetçilik"tir. Demokrasi ve millî egemenlik anlayışının devlet yönetimindeki siyasi karşılığı cumhuriyet idaresidir.

Cevap: B

24. Yöreden yöreye değişen eski ölçü birimleri (okka, arşın vb.) yerine uluslararası standart olan metre ve kilonun getirilmesi ülke içinde ölçü birliğini sağlamış (I) hem iç hem de dış ticarete karmaşayı önleyerek ticari işlemleri kolaylaştırmıştır (II). Ancak ölçü sisteminin değişmesi doğrudan tarımsal üretimin miktarını/artışını etkileyen teknik bir etken değildir (III).

Cevap: D

25. Metindeki "yapamadığımız kavramlar üzerinde koşarak..... baskıları artırmak" ve "haddimizi bilmek" ifadesi gerçekte olmayan, hayali, hayalperest veya gerçekleşmesi imkansız emeller peşinde koşulmaması gerektiğini gösterir (II). "Hayat ve istiklal isteyen milletiz" vurgusu ise temel amacın mevcut sınırlar dâhilinde ulusal bağımsızlığı ve varlığı korumak olduğunu ortaya koyar (I). Atatürk'ün bu konuşması tamamen dış politikanın gerçekçi ilkelere dayandırılması ve bağımsızlık mücadelesi üzerinedir. Metin içerisinde Türk tarihinin kökenleri, eskiliği veya tarihsel derinliği ile ilgili herhangi bir vurgu ya da ifade bulunmamaktadır.

Cevap: C

26. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulmasıyla din hizmetlerinin devlet eliyle, kurumsal ve doğru kaynaklara dayalı yürütülmesi amaçlanmıştır. Bu sayede dinin kişisel veya siyasi çıkarlar için istismar edilmesi (I) ile bâtıl inanç ve hurafelerin(batıl inanış) toplumda yaygınlaşması (II) engellenmek istenmiştir. Ailelerin çocuklarına din eğitimi vermesini engellemek gibi bir amaç söz konusu değildir.

Cevap: D

27. Atatürk, Batı medeniyetinin taklit edilmesini reddederek kendi millî bünyemize uygun unsurların alınmasını savunmuştur. Bu yaklaşım özgünlüğü korumayı (C), çağdaşlaşmayı (A), gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmayı (E) ve Batı'nın faydalı yönlerinden yararlanmayı (D) ifade eder. "Yabancı kültürlerle bağlanma" ise sözün ana fikriyle tamamen gelişmektedir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

28. • Türk Tarih Kurumu'nun kurulması: 1931 (Atatürk Dönemi) (II)
- Darülfünun'un kapatılıp İstanbul Üniversitesi'nin kurulması: 1933 (Atatürk Dönemi) (I)
- Köy Enstitülerinin açılması ise 17 Nisan 1940 tarihinde, yani İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanı olduğu dönemde gerçekleşmiştir (III).
- I ve II. öncüllerde verilen olaylar Atatürk Dönemi gelişmelerindendir.

Cevap: D

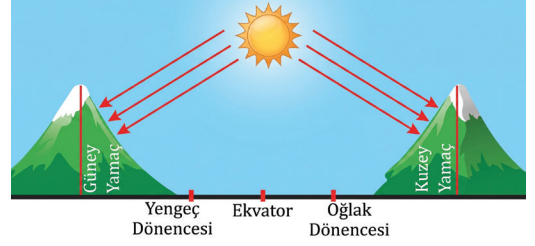
29. İzmir İktisat Kongresi (1923), İş Bankası (1924), Kabotaj Kanunu (1926), Teşvik-i Sanayi Kanunu (1927) gibi seçeneklerde verilen gelişmeler 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'ndan önce gerçekleşmiştir. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı (Büyük Buhran) tüm dünyayı etkilediği gibi Türkiye'yi de olumsuz etkilemiş, özel sermayenin yetersiz kalması üzerine Türkiye ekonomide devletçilik ilkesini benimseyerek I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nı uygulamaya koymuştur.

Cevap: A

30. Sadabad Paketi, 8 Temmuz 1937 tarihinde Tahran'da bulunan Sadabad Sarayı'nda Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında imzalanan bölgesel bir dostluk ve güvenlik antlaşmasıdır. 1930'lu yıllarda İtalya'da Faşist lider Benito Mussolini'nin Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'yu hedef alan yayılcı (saldırgan) politikalar izlemesi ve 1935'te Habeşistan'ı (Etiyopya) işgal etmesi, bölge ülkelerini ciddi şekilde tedirgin etmiştir. Bu tehdit karşısında Türkiye, doğu sınırlarının güvenliğini teminat altına almak ve bölgesel barışı korumak amacıyla Orta Doğu ülkeleriyle dayanışma içine girmiştir. Türkiye'nin sınır komşusu olan Suriye, Türkiye ile yaşadığı Hatay meselesi nedeniyle pakta katılmamıştır.

Cevap: D

31. Bakı etkisinin yarım küreler arasındaki değişimi

Dağların Güneş'e dönük olan yamaçlarında güneşlenme süresi uzun ve sıcaklık değerleri diğer yamaça göre daha yüksektir. Dağların iki yamacı (kuzey ve güney) arasındaki bu farklılığa bakı etkisi denir. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için bakı etkisiyle, dağların güneye bakan yamaçları, Güneş ışığını daha büyük açılarla alır ve daha fazla ısınır. Buna karşılık kuzey yamaçlar ise daha az ısınır. Bu yüzden genel olarak ülkemizdeki dağların güney yamaçlarında

- Güneş ışınları daha büyük açıyla düşer.
- Sıcaklık değerleri daha fazladır.
- Güneşlenme süresi daha uzun olur.
- Kar erimeleri daha erken başlar.
- Orman üst sınırı ve kalıcı kar alt sınırı daha yüksekte olur.
- Aynı tür bitkilerin olgunlaşma süresi daha kısadır.
- Buharlaşma şiddeti daha yüksektir, tarım ürünlerinin su gereksinimi daha fazladır.
- Nüfuslanma ve yerleşme daha fazladır.

Sonuç olarak seçenekleri tek tek incelersek

- A) Mersin'de yıllık sıcaklık ortalamasının Sinop'tan yüksek olması (enlem)
- B) Antalya kıyılarında deniz suyu sıcaklığının Samsun kıyılarındakinden yüksek olması (enlem)
- C) Edirne'de karın yerde kalma süresinin İstanbul'dan fazla olması (karasallık)
- D) Kışın İzmir'den Afyonkarahisar'a gidildikçe yağmurun yerini kar yağışının alması (denizellik – yükselti)
- E) Giresun'da dağların güney yamaçlarında kar erimelerinin kuzeydekinden erken başlaması (bakı)

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

32. Volkanik göller, volkanik faaliyetlere bağlı olarak oluşan krater, kaldera ve maar gibi çukurların sularla dolması sonucu meydana gelir. Türkiye'deki bu tür göllerin en büyüğü Nemrut Kaldera Gölü'dür. Bitlis ili sınırlarında bulunan ve Nemrut Dağı'nın kalderasında yer alan bu göl, daha çok kar ve yağmur suları ile beslenir.

Ülkemizin "nazar boncuğu" olarak adlandırılan Meke Tuzlası Gölü Karapınar yakınlarında yer alır. Bir patlama çukuru içinde yer alan gölün ortasında ada şeklinde bir volkan konisi bulunmaktadır. Derinliği az olan bu gölün tuzluluk oranı yüksektir. Bu gölün yakınında bulunan Acıgöl ise bir maar içinde oluşmuştur. Acıgöl'ün de tuz oranı yüksektir.

Isparta yakınlarında yer alan Gölçük Gölü, bir kraterde yer almaktadır. Göl, kar ve yağmur suları ile beslenmektedir.

Sonuç olarak, volkanik dağların ağızlarında yer alan çukurların sularla dolması sonucunda krater gölleri oluşur. Ancak Karadeniz bölgesinde volkanik dağ bulunmamaktadır. Buna göre, Karadeniz Bölgesi'nin jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri göz önüne alındığında, bölgede volkanik göllere yani krater göllerine rastlanması beklenmez.

Cevap: A

33. Erozyon; bitki örtüsünün tahrip edilmesi sonucu toprağın su, rüzgâr ve insanların çeşitli faaliyetleriyle aşınarak taşınması olayıdır. Erozyon sonucu toprağın verimli olan üst kısmı yitirilme, tarım alanları verimsizleşmektedir. Böylece toplumda zamanla açlık ve kıtlık gibi sorunlar baş gösterir. Böyle bir durumun yaşanması, diğer afetlerin de oluşumunu hızlandırarak insanların bulundukları yeri terk etmesine bile neden olabilir.

Türkiye, erozyona maruz kalma konusunda hassas bir bölgede bulunmaktadır. Arazinin engebeli olması, yağışların genelde az ve sağanak şeklinde görülmesi, bitki örtüsünün tahrip edilmesi ve toprağın yanlış kullanımı ülkemizde erozyonu artıran başlıca nedenlerdir. Bu durum, ülke topraklarının yaklaşık %86'lık kısmının erozyon tehlikesi altında olduğunu göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu ve Toros Dağları ülkemizde erozyonun en şiddetli görüldüğü yerlerdir. Erozyon bu hızla devam ettiği ve gerekli önlemler alınmadığı takdirde topraklarımızın büyük bir bölümü, yakın bir süreçte çölleşme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Buna göre,

- A) Toprak kalınlığının azalması
- B) Baraj tabanında biriken materyalin artması
- C) Çayır ve mera alanlarının azalması
- D) Tarımsal verimin ve üretimin düşmesi, Türkiye'de toprak erozyonunun fazla olduğu bölgelerde ortaya çıkan sorunlardandır.

Ancak delta alanları kıyı kesimlerde yer alan, erozyon sonucunda taşınan toprağın deniz kıyısında birikmesiyle oluşan ovalardır. Bu ovalar verimli tarım alanları olduğu için "C) Delta alanlarının genişlemesi" Türkiye'de toprak erozyonunun fazla olduğu bölgelerde ortaya çıkan sorunlardan biri değildir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

34. "Türkiye'deki bir yörede, geçim kaynakları sınırlı, enerji tüketimi az, tarımla uğraşan kişi sayısı fazla ve doğum oranı yüksek" ise bu yöre geri kalmış demektir; yani bu yörede sanayi, ticaret, ulaşım, turizm vb. ekonomik faaliyetler gelişmemiştir.

Buna göre, bu yöre için yalnızca "A) Nitelsiz iş gücü fazladır." ifadesi kesin olarak söylenebilir.

Bunun dışında kalan seçeneklerdeki

B) Ulaşım olanakları gelişmiştir.

C) Ahır hayvancılığı yaygındır.

D) Okullaşma oranı yüksektir.

E) Nüfus yoğunluğu fazladır, ifadeleri bu yöre için söylenemez. Çünkü bu ifadeler gelişmiş yörelere aittir.

Cevap: A

35. Sürekli göçler, ülkenin herhangi bir yerinden ayrılan insanların başka bir yere yerleşmesi ile meydana gelir. Ülkemizde oldukça yoğun olarak yaşanan bu göçlerin genellikle büyük yerleşim merkezlerine doğru gerçekleştiği görülür. Çünkü, ekonomi başta olmak üzere çeşitli nedenlere bağlı olarak meydana gelen göçler, genellikle sanayi faaliyetlerinin yoğunlaştığı şehirlere doğru gerçekleşir. Ayrıca şehirlerin insanlara yönelik eğitim, sağlık, sosyal, kültürel vb. ihtiyaçlara cevap verebilecek kapasitede olması yaşanan bu göç yoğunluğunda önemli bir etkidir. Kırsal kesimlerde hızlı nüfus artışına karşılık mevcut kaynakların yetersiz kalması insanları başka alanlara göç etmeye zorlamaktadır.

Aynı zamanda seçeneklerde geçen "Marmara Bölgesi kıyı kentlerine olan göçlerle Akdeniz ve Güney Ege kıyı kentlerine olan göçlerin nedeni farklıdır." ifadesi de doğrudur. Çünkü Marmara kıyı kesimindeki kentlerde sanayi faaliyetleri ön planda iken; Akdeniz ve Güney Ege kıyı kentlerinde turizm ve tarımın geliştiği görülür. Buna göre D seçeneğindeki "Tarımsal etkinliklerin çeşitlenmesi kıyılardan iç bölgelere olan göçü artırmıştır." ifadesi yanlıştır. Çünkü bunun tam tersi bir durum söz konusudur. Yani Türkiye'de son yıllarda kıyı kesimlerinde tarımsal etkinlikler çeşitlenmiş, buna bağlı olarak da kıyı kesimlere iç bölgelerden göçler artmıştır.

Cevap: D

36. Sorudaki haritada beş kent gösterilmiş ve bu kentlerden dördünün gelişmesinde etkili olan etmenler verilmiştir. Buna göre verilen açıklamaların ait oldukları kentler ile eşleştirilmesi

- Geniş art bölgesi sayesinde gelişen liman kenti; Samsun,
- Tarım ve turizm fonksiyonlarının etkisiyle gelişen kent; Şanlıurfa,
- Kara yolu ve demir yolu ulaşımında önemli kavşak noktası olan kent; Afyonkarahisar,
- Tarımsal endüstri ve otomotiv endüstrisiyle gelişen kent; Bursa şeklinde olacaktır. Sonuç olarak haritada gösterilen Karabük şehrinin gelişiminde olan etmenler hakkında bilgi verilmemiştir (Örneğin; demir – çelik endüstrisi gibi).

Cevap: E

37. Yer kabuğunun derinliklerinde bulunan ve ekonomik değer taşıyan minerallere maden denir. Türkiye, maden kaynaklarının çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir. Bunun başlıca nedeni, ülke arazisinin oluşumu ve şekillenmesinde volkanizma ve dağ oluşumu hareketlerinin etkili olmasıdır. Buna göre, Türkiye'nin yer şekilleri değil; yer altı, yani Türkiye'nin sahip olduğu jeolojik yapı maden oluşumunu etkilemektedir.

Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke olması, iklim ve bitki örtüsü gibi birçok özelliği belirleyeceği için

- A) Kış turizmi
- B) Büyükbaş hayvancılık
- C) Yaylacılık
- E) Orman işletmeciliği gibi ekonomik etkinlikler üzerinde etkili olacaktır.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

38. Türkiye'deki tarımsal etkinliklerle ilgili olarak yalnızca "B) İklim koşulları benzer olmasına karşın Ege Bölgesi'ndeki zeytin üretimi Akdeniz Bölgesi'nden daha fazladır. "ifadesi doğrudur. Çünkü, Türkiye'deki zeytin üretiminin yaklaşık yarısını Ege kıyıları karşılar. Akdeniz'de ekonomik değeri yüksek olan ürünler tercih edildiği için zeytin üretimi beklenenin altındadır. Aydın, İzmir, Muğla ve Manisa en çok zeytin üreten illerdir.

Bunun dışında kalan ifadelerden

- A) İklim koşullarının uygun olması nedeniyle pirinç yalnız iç bölgelerde yetiştirilir; yanlış bir açıklamadır. Marmara ve Karadeniz kıyı kesimlerinde yer alan birçok kentte pirinç yetiştirilmektedir.
- C) İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilebilen tarım ürünü çeşidi, Marmara Bölgesi'nde yetiştirilebilenlerden daha fazladır; yanlış bir açıklamadır. İklim şartları ve sulama koşullarına bağlı olarak tam tersine, Marmara Bölgesi'nde yetiştirilebilen tarım ürünü çeşidi, İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilebilenlerden daha fazladır.
- D) İç bölgeler arasında sulama gereksiniminin en fazla olduğu bölge Doğu Anadolu'dur; yanlış bir açıklamadır. Sulama gereksiniminin en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
- E) Kırsal nüfusun fazla olduğu yerler aynı zamanda tarımda makine kullanımının da fazla olduğu yerlerdir; yanlış bir açıklamadır. Tarımda makine kullanımının fazla olduğu yerlerde modern tarım yöntemleri uygulanır. Bu tür yerler, ekonomik bakımdan gelişmiş yerler olacağından, kırsal nüfus oranı da daha az olacaktır.

Cevap: B

39. Buğday, Türkiye'de en çok yetiştirilen tahıldır. Halıkımızın temel besin maddelerinden olan bu tarım ürünü, büyüme döneminde suya, olgunlaşma döneminde ise kuraklığa ve sıcaklığa ihtiyaç duyar. Türkiye'de ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinin yağışlı, yaz mevsiminin ise kurak geçtiği bölgelerde buğday tarımından önemli verim elde edilmektedir. Bu nedenle Türkiye'nin iç kesimleri ile karasal iklim özellikleri gösteren step bölgelerde buğday tarımı yaygın olarak yapılmaktadır.

Sorudaki haritada işaretlenen

I numaralı yer; Kırklareli,

II numaralı yer; Kütahya,

III numaralı yer; Kastamonu,

IV numaralı yer; Erzincan,

V numaralı yer; Şanlıurfa çevreleridir. Buna göre yaz mevsimi daha sıcak ve kurak geçen Şanlıurfa'da ekilen aynı tür buğdaydan, yıl içinde birim alandan daha yüksek verim alınması beklenir.

Cevap: E

40. Sorudaki açıklamada geçen "Yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek olduğu yerlerde yetişen, meyve verme döneminde yüksek sıcaklık ve kuraklık isteyen, soğuğa ve don olayına çok duyarlı olan bir bitki" ifadesi turuncgillere aittir. Turuncgillerin Türkiye'deki başlıca yetiştirilme alanları Akdeniz ve Ege kıyılarıdır. Don olaylarından olumsuz yönde etkilenen bu ürünün en çok yetiştirildiği yerler Adana, Hatay, Mersin ve Antalya'dır.

Seçeneklerde verilen ilçelerden;

A) Ergani; Diyarbakır,

C) Amasra; Bartın,

D) Tatvan; Van,

E) Gemlik; Bursa illerine bağlı ilçelerdir. İskenderun ise, Türkiye'nin Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Hatay iline bağlı bir ilçedir. İskenderun'un sıcaklık ortalaması diğerlerinden daha fazladır. Bu yüzden yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek olduğu yerlerde yetişen, meyve verme döneminde yüksek sıcaklık ve kuraklık isteyen, soğuğa ve don olayına çok duyarlı olan bir bitkinin İskenderun'da yetiştirilmesi daha kolaydır.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

41. Türkiye’de çay ve muz üretimi için,
I. üretilebilecek alanların sınırlı olması,
III. hasadının iş gücü gerektirmesi, özelliklerinin ortak olduğu söylenebilir.
Çay ve muzun özel yetiştirme koşulları bulunmaktadır. Bu yüzden ülkemizde bu iki tarım ürününün yetiştirme alanları oldukça dardır.
Çay için yılda 1.800 - 2000 mm civarında yağış, kalın ve kireçsiz toprak, sert rüzgârlardan korunaklı, yarı gölgeli yarı ışıklı bir ortam gereklidir. Ülkemizde bu koşullara sahip olan Rize başta olmak üzere Artvin, Trabzon ve Giresun kıyıları çayın üretildiği tek alandır.
Nemli ve tropik iklim ürünü olan muz ise ülkemizde yalnızca Akdeniz kıyılarında yetiştirme alanı bulmuştur. Türkiye muz üretiminin büyük bir kısmını Mersin karşılar. Üretim miktarı bakımından bu ili Antalya izler. Adana ve Hatay’da da muz üretilmektedir. Ancak muz için, II numaralı ifade; “her mevsim yağış istemesi” ve IV numaralı ifade “üretimin tüketimi karşılaması ” yanlış bir açıklama olacaktır.

Cevap: B

42. Türkiye’de, "C) Fındık tarımı – Pamuk tarımı "ekonomik etkinliklerinin aynı yörede ve bir arada yürütülmesi daha zordur. ılıman kuşağın bitkisi olan fındık, nemli ve ılıman iklim koşullarında yetiştirilir. Türkiye’deki en önemli üretim alanı, Karadeniz’in kıyı kesimidir. Ordu, Giresun, Samsun ve Sakarya en fazla fındık üreten illerdir.
Fındığın yetiştirme şartları, Karadeniz ikliminin özelliklerine uyum sağlarken; bunun tam tersine pamuk, olgunlaşma döneminde kuraklığa ve yüksek sıcaklığa ihtiyaç duyar. Bu nedenle ülkemizde pamuk Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetiştirilmektedir. Şanlıurfa, Aydın, Hatay ve Diyarbakır pamuğun en fazla yetiştirildiği yerlerdir.

Cevap: C

43. Kösele imalatı yapan bir yatırımcı, yeni fabrikasını bu iş için gerekli olan büyükbaş hayvan derisinin kolay ve ucuza temin edildiği bir yere kurmak istemektedir. Bu yatırımcının fabrikayı haritada numaralarla gösterilenler arasında büyükbaş hayvancılığın az yapıldığı bir yerde kurması; maliyetin yükselmesine neden olur.

Türkiye’de büyükbaş hayvan yetiştiriciliği mera ve besi hayvancılığı şeklindedir. Kuzeydoğu Anadolu’da (haritada işaretlenen V numaralı alan) mera hayvancılığına dayalı sığır yetiştiriciliği gelişmiştir. Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu Türkiye’nin önemli sığır yetiştirme alanıdır Bunun dışında besi hayvancılığı ise modern yöntemlerle yapılmakta ve daha çok tüketim merkezleri olan büyük şehirlerde ya da bu tür şehirlere yakın yerlerde gelişmiştir. Marmara (haritada işaretlenen I numaralı alan), Ege (haritada işaretlenen II numaralı alan) ve İç Anadolu’da (haritada işaretlenen III numaralı alan) ise sığır yetiştiriciliği ahır hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. Ancak Şanlıurfa’da (haritada işaretlenen IV numaralı alan) etkili olan kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, koyun yetiştiriciliğinin daha yaygın olarak yapılmasına neden olmuştur.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

44. Bir ülke içerisinde üretilen her türlü mal ve hizmetin başka ülkelere satılmasına dış satım (ihracat), yabancı ülkelere satın alınan her türlü mal ve hizmete ise dış alım (ithalat) denir. Bir ülkenin belli bir dönem içinde gerçekleştirdiği toplam dış satım ve dış alım değeri dış ticaret hacmi olarak adlandırılır.

Türkiye'nin dış ticaret hacminde yani hem dış alım hem de dış satımda diğerlerinden daha önemli bir yer tutan ürün beyaz eşyadır.

Türkiye'nin ekonomisi, cumhuriyetin ilk yıllarında tarım ve hayvancılığa dayanmaktaydı. Bu nedenle ihracatımızda tarımsal ve hayvansal ürünler ilk sıradaydı. Ülkemizin sanayileşmesine bağlı olarak ihracatımızda sanayi ürünlerinin payı sürekli artmıştır. Günümüzde ise sanayi ürünlerinin Türkiye ihracatındaki payı %90'ın üzerindedir. Bu oran içinde beyaz eşya önemli bir paya sahiptir. Türkiye'de beyaz eşya aynı zamanda ithal edilen bir üründür.

Türkiye'nin yerli petrol ve doğal gaz üretimi, tüketimi karşılamaktan çok uzaktır. Bu yüzden Türkiye'nin petrol ve doğal gaz ihraç etmesi beklenemez. Aynı zamanda kahve de Türkiye'de yetişen bir tarım ürünü olmadığı için ihraç edilmez. Üzüm ise yerli tüketimi fazlasıyla karşıladığı için fazla ithal edilmez, daha çok ihraç edilir.

Cevap: E

45. Haritada numaralarla gösterilen yerlerdeki enerji kaynaklarıyla ilgili olarak

- A) I numaralı yer (Kırklareli), Türkiye'deki doğal gaz üretiminde büyük paya sahiptir, doğru bir ifadedir. Üretimi az olsa da Hamitabat (Kırklareli) Türkiye'de başlıca doğal gaz çıkarılan yerlerdendir.
- B) II numaralı yerdeki (Kütahya) barajlardan hidroelektrik enerji üretilmektedir, sınavın uygulandığı yıl için (2010) yanlış bir ifadedir. Günümüzde de Kütahya genelinde işletmede bulunan hidroelektrik santral sayısı çok azdır.
- C) III numaralı yerde (İzmir), rüzgâr enerjisinden yararlanmak amacıyla rüzgâr santralleri kurulmuştur, doğru bir ifadedir. Ülkemizde ticari amaçla ilk rüzgâr santrali, 1998'de İzmir'in Çeşme ilçesine bağlı Alaçatı'da kurulmuştur. Günümüzde birçok yerde rüzgâr enerji santralleri kurulmuş ve rüzgârdan elde edilen elektrik enerjisinin payı artmıştır. İzmir, Muğla, Aydın, Manisa, Çanakkale, Balıkesir, İstanbul, Osmaniye ve Hatay rüzgâr santrallerinin bulunduğu başlıca yerlerdir.
- D) IV numaralı yerde (Denizli), jeotermal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren santraller bulunmaktadır, doğru bir ifadedir. Türkiye'deki jeotermal alanların büyük bir kısmı ülkemizin batısında yer almaktadır. Ülkemizde işletmeye açılan ilk jeotermal santral ise 1984'te hizmete giren Denizli Kızıldere-Sarayköy santralidir.
- E) V numaralı yerde (Antalya), güneşlenme süresi ve güneşli gün sayısı fazla olduğundan güneş enerjisinden yararlanılmaktadır, doğru bir ifadedir. Çünkü, ülkemizde güneş enerjisi potansiyeli en yüksek olan yerler, ülkemizin güney kesimleridir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

46. Türkiye’de uluslararası ticaretin yaklaşık %60’ı en ucuz taşıma türü olan deniz yolu ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle ticari işlevi yüksek olan limanların varlığı oldukça önemlidir. Bu tür limanlardan biri de Mersin limanıdır. Mersin limanının hinterlandının hem kara hem demir yolu ile bağlantısı vardır. Limanların etkileşimde bulunduğu alanları ifade eden hinterland, her limanda farklı bir genişliğe sahiptir. Demir ve kara yolu bağlantısı olan limanların hinterlandı daha geniştir. Buna karşın gerisindeki bölgeyle ulaşımı gelişmemiş olan limanların hinterlandı dardır; dolayısıyla bu limanlar, daha az işlektir. Örneğin Sinop limanının, gerisindeki dağlardan dolayı iç kesimlerle bağlantısı sınırlıdır. Bu nedenle doğal bir liman olduğu hâlde Sinop limanı fazla gelişmemiştir. Ancak Mersin limanı, demir ve kara yolu bağlantısı sayesinde hinterlandı geniş olduğu için gelişmiştir.

Serbest ticaret bölgeleri, bulundukları ülkenin siyasi sınırları içinde yer alan ancak vergi ve gümrük mevzuatı ile gümrük hattı dışında kalan özel ticari merkezlerdir. Bu bölgelerde yürütülen sanayi ve ticaret faaliyetleri, ülke içindeki faaliyetlere göre daha farklı muafiyet ve teşvik imkânlarına sahiptir.

Mersin Serbest Bölgesi, 3 Ocak 1987 tarihinde Türkiye’nin ilk serbest bölgesi olarak kurulmuştur. Akdeniz ilçesinde, Mersin limanı sahası ve hemen yanında yer alan 836.000 m²’lik alanda faaliyet gösterir. Gümrük hattı dışında sayılan bu özel alan, uluslararası deniz ticaretine doğrudan bağlanır

Buna göre, seçeneklerde verilenler arasında yalnızca Mersin limanının gelişmesinde

- hem kara yolu hem de demir yoluyla ulaşımın mümkün olması,
- çevresinde önemli endüstri kuruluşlarının bulunması,
- serbest ticaret bölgesinin bulunması özelliklerinin üçü de etkili olmuştur.

Cevap: A

47. Soruda verilen grafikte, 2004-2008 yılları arasında Türkiye’ye gelen turist sayısı ve bu yıllarda elde edilen turizm gelirleri gösterilmiştir.

Bu grafikteki bilgilerden yararlanarak;

- A) 2008 yılında elde edilen turizm geliri 25 milyon doların üzerindedir, yargısına ulaşılamaz. Çünkü bu yılda edilen turizm geliri yaklaşık 22 milyondur.
- B) 2005 - 2007 yıllarında turist başına elde edilen gelir birbirine eşittir, yargısına ulaşılamaz. Çünkü 2005 yılı turist başına elde edilen gelir daha fazladır.
- C) 2004 - 2006 yıllarında elde edilen toplam turizm geliri 2008’dekinden fazladır, yargısına ulaşılabılır. Çünkü 2004 ve 2006 yıllarında elde edilen toplam turizm geliri yaklaşık 30 milyon dolar ile 2008’dekinden (22 milyon) daha fazladır.
- D) 2004-2008 yılları arasında gelen turist sayısı düzenli olarak artmıştır, yargısına ulaşılamaz. Grafik incelendiğinde böyle bir düzen olmadığı, aksine iniş ve çıkışların olduğu görülebilir.
- E) Turistik tesis sayısının artmasıyla gelen turist sayısı da artmıştır, yargısına ulaşılamaz. Çünkü bu grafikte turistik tesis hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Cevap: C

48. Cennet-Cehennem obukları – Silifke Türkiye’deki inanç turizmi merkezlerinden biri değildir. Bu obuklar, Silifke İlçe Merkezinde 25 km mesafede Antik Narlıkuyu Limanının 2 km kuzeybatısında, Korykos’un (Kızkalesi) 5 km batısında yer almaktadır. Yer altı sularının uzun yıllar boyunca kireç tabakasını eriterek içerisindeki suyun boşalması ile altı oyulan tavan yapısının çökmesiyle meydana gelmiş doğal oluşumlardır. Eğer dikkat edilirse, seçeneklerde verilen Mevlana Türbesi – Konya B) Meryem Ana – Selçuk D) Akdamar Kilisesi – Van ve E) Sümela Manastırı – Trabzon beşeri yapılar olduklarından Türkiye’deki inanç turizmi merkezleri arasında oldukları tahmin edilebilir.

Cevap: C